

СИСТЕМНА ЄДНІСТЬ ПІДГОТОВКИ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ КАДРІВ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА СТУПЕНЕВОЇ ОСВІТИ

Демчина Л І.

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Розглянуто системну єдність підготовки сучасних бібліотечно-інформаційних кадрів України в умовах ступеневої освіти, яку можна досягти через реалізацію в її змісті принципу рефлексивності і професіоналізації, що передбачає структурування навчання на таких якісних рівнях: технологічний, управлінський, теоретичний і методологічний.

Ключові слова: бібліотечно-інформаційні кадри, ступенева освіта, безперервна освіта.

Вища бібліотечно-інформаційна освіта (далі – БІО) України нині перебуває на етапі якісного оновлення, змістової й організаційної трансформації. Це пов'язано з багатьма чинниками. Чи не найголовнішим серед них є інформатизація суспільства, яка суттєво впливає на сучасний стан та перспективи розвитку бібліотечної справи в цілому і БІО, зокрема. На базі новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в освітній системі відбуваються фундаментальні зміни, вона набуває ознак відкритості, динамічності, ступневості і неперервності.

Поширення інформаційно-комунікаційних технологій зумовило формування електронного документно-комунікаційного простору, який активно розвивається, самоорганізується у вигляді повнотекстових електронних фондів та електронних бібліотек. У цьому беруть участь не лише бібліотечні працівники, а й представники інших соціально-комунікаційних структур. Постає проблема визначення місця бібліотек у структуруванні електронного середовища, виділення з нього тих документів, які за своїми ознаками, властивостями та функціями мають стати об'єктами бібліотечної науки, практики, освіти та управління [4, с. 2]. Це є додатковим свідченням актуальності проблеми формування та якісного оновлення підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів України в умовах інформатизації суспільства та ступеневої освіти.

Слід також зазначити, що впровадження комп'ютерних і телекомунікаційних

технологій, розвиток Інтернету привели в бібліотечній теорії до закликів щодо необхідності заміни документологічної парадигми на інформаційну і когнітивну в бібліотечній практиці та освіті, реанімації концепції під назвою «бібліотека без стін», поставивши на порядок денний дилему «володіння або доступ» [4, с. 2]. Це поставило під загрозу ліквідації бібліотеки як унікальної соціально-комунікаційної структури, єдиної, яка здатна забезпечити якісний відбір, кумуляцію, всебічне розкриття змісту документів, її фондоформування в залежності від типу і виду бібліотеки та потреб користувачів, створити оптимальні умови доступу до соціально цінних джерел інформації – від рукописів до технотронних її різновидів, незалежно від їхнього місцезнаходження. В цій ситуації проблема формування та якісного оновлення складової БЮ нової генерації вітчизняних кадрів набуває стратегічного значення, виходить на рівень фундаментальних проблем сучасного бібліотекознавства, що має не лише професійне, але й соціальне значення, від успішного вирішення якої залежить подальша доля та перспективи функціонування бібліотечного соціального інституту в інформаційному суспільстві.

Усе означене є важливим стимулом обґрунтування наукових засад системної підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів в Україні за умов інформатизації та ступеневої освіти, що є одним із головних чинників збереження бібліотеки як унікальної соціально-комунікаційної структури, здатної забезпечити системну єдність «володіння» і «доступу». В узагальненому вигляді досягти системності підготовки сучасних бібліотечно-інформаційних кадрів України в умовах ступеневої освіти, на наш погляд, можна завдяки: а) переходу від монодокументологічної до полідокументологічної підготовки сучасних бібліотечно-інформаційних фахівців; б) гармонізації в змісті навчання традиційних (друкованих) і технотронних (електронних) документів в аспекті фондостворення, розкриття їхнього змісту, забезпечення оптимальних умов доступу до них; в) діалектичне сполучення документивної парадигми з інформаційною (бакалавр) та когнітивною (магістр), що забезпечить структурування змісту підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів України в умовах ступеневої освіти.

Як відомо, реальні процеси впровадження ступеневої освіти розпочалися у вітчизняних вищих навчальних закладах культури в середині 1990-х рр. Згідно з положеннями Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державної Національної програми «Освіта України XXI століття» ступенева освіта покликана реально забезпечити:

- широкі освітні запити і можливості задоволення різноманітних культурно-

освітніх потреб особистості та суспільства, зокрема, загальноосвітню, загальнокультурну, професійну і наукову підготовку фахівців різних рівнів та галузей знань;

- підвищення соціальної значущості, престижу знань та соціального захисту особи в умовах часткої зміни потреб економіки та ринку праці;
- фундаментальність знань випускників вищої школи та її інтеграцію у світову систему освіти [5].

Наукове обґрунтування системи ступеневої підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів є вельми актуальним у контексті необхідності розроблення в Україні державних стандартів вищої БІО, осмислення ідей європейської інтеграції освітніх систем різних країн, якісних змін у стратегіях, структурі та технологіях навчання.

Переваги ступеневої БІО полягають у тому, що вона надає можливість тим, хто навчається, самостійного вибору як за терміном навчання, так і за глибиною здобутих знань, зважаючи на зростаючі вікові й інші можливості, формувати світогляд, творчі здібності, активну особисту й професійну позицію, професійну самосвідомість, тобто систему компетенцій. У даному разі під компетенцією розуміється здатність фахівця вирішувати певне коло професійних завдань, готовність на високому професійному рівні здійснювати пошук, відбір, придбання, опрацювання, кумуляцію, зберігання документів й організацію доступу до них.

Ступенева БІО визначається як системний об'єкт, котрий має складну структуру і є складовою системи безперервної професійної освіти. Якщо безперервність розглядати як принцип структурування системи вищої освіти, то це означає, що всі її ланки повинні створювати єдиний нерозривний ланцюг, а не виглядати як автономно існуючі елементи [5]. Нині ж ні навчальні плани, за якими працюють у навчальних закладах України різних рівнів акредитації, ні зміст навчання не відповідають вимогам ступеневої БІО. Якщо набір предметів і логіка їхнього розміщення більш-менш досягнута, то принцип змістово-кваліфікаційної спадкоємності навчання поки що не «працює», має місце значне дублювання змісту навчання між освітніми рівнями, часто-густо і в межах одного ВНЗ.

Термін «безперервна бібліотечна освіта» вперше був уведений до наукового обігу в американському бібліотекознавстві в 1980 р. Національною радою з безперервної освіти в бібліотечній справі, інформації і культурному обслуговуванні. Безперервну бібліотечну освіту було визначено як навчальний процес, що базується на попередньо здобутих фахівцем знаннях, набутих навичках, вироблених якостях особистості та їхньому подальшому розвитку. Це означає поєднання освіти і самоосвіти людини, що усвідомлює

відповідальність за свій професійний розвиток і задоволення пізнавальних потреб. Це поняття ширше, ніж «підготовка кадрів», здійснювана вищими навчальними закладами. Американські бібліотекознавці вважають, що поряд з особистою відповідальністю за освіту завжди існує і колективна професійна відповідальність фахівців перед суспільством, що передбачає безперервну професійну освіту як частину загальної освітньої програми, яка відображає швидкість мінливих запитів зовнішнього середовища на професійні послуги. Збереження рівноваги між запитами та пропозицією можливе тільки за умови постійних інновацій у теорії, практиці і культурі професійної бібліотечної діяльності [3].

Проблема безперервної галузевої освіти набуває глобального значення, адже динамічний розвиток інформаційного суспільства і суспільства знань потребує від представників бібліотечно-інформаційної професії постійного самовдосконалення, здобуття нових знань, опанування технологій та сучасної техніки, вміння орієнтуватися в останніх наукових розробках, здобутках і тенденціях розвитку.

Безперервна освіта відрізняється від інших форм удосконалення професійної підготовки. Вона здійснюється:

- на основі базової освіти, необхідної для участі в професійній діяльності (бібліотечній, інформаційній, документній, комунікаційній);
- на основі бажання та ініціативи фахівця;
- на основі визнання особистої відповідальності кожного професіонала за підвищення рівня власної компетентності [6].

Систематична участь у програмах безперервної освіти дозволяє бібліотечним кадрам:

- підвищувати рівень власної професійної підготовки; позитивно сприймати і використовувати на практиці нові ідеї дисциплін документально-комунікаційного циклу;
- здобуття нових знань і набуття навичок, необхідних для відповідного виконання своїх функціональних обов'язків, зокрема, у сфері новітніх професійних технологій;
- переорієнтуватись на нові сфери діяльності з розширенням компетенцій бібліотечної професії;
- отримувати задоволення від пізнання нового [1].

Безперервна фахова освіта складається з двох підсистем – базової і додаткової. Метою базової освіти є створення фундаменту знань фахівця за:

- загальноосвітньою програмою в закладах середньої повної і спеціальної освіти;
- професійно-освітньою програмою в закладах початкової середньої і вищої

професійної освіти;

- програмою післявузівської професійної освіти;
- у закладах перепідготовки кадрів культури;
- у магістратурі, аспірантурі, докторантурі [2].

Головною ланкою БО є ступенева освіта, яка потребує системного підходу в змістовому й організаційному аспектах, що забезпечить єдність підготовки молодших спеціалістів, бакалаврів і магістрів на всіх рівнях ступеневої освіти. Саме системний підхід є основним у бібліотечно-інформаційній освіті, оскільки забезпечує справжню демократизацію навчання, його самоорганізацію і саморозвиток, швидке урахування соціальних змін, адекватне реагування на них, гнучку переорієнтацію фахівця бібліотечно-інформаційного профілю на будь-яку сферу документально-комунікаційної діяльності в системі соціальної комунікації.

Успішно вирішити проблему системної підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів в Україні можна, на наш погляд, якщо розглянути ступеневу освіту, з одного боку, як освітньо-комунікаційне середовище, з іншого – як професійно-комунікаційне середовище в їхній єдності. По-перше, це спонукає до дотримання логічної спадкоємності і послідовності етапів освітнього процесу – орієнтації – пізнання об'єкта вивчення – його перетворення – оцінювання. По-друге, дозволяє здійснити ієрархічну побудову підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів України в умовах ступеневої освіти за рівнем компетентнісних вимог до бакалаврів і магістрів.

У дисциплінарному контексті до першого ступеня (молодший спеціаліст) можна віднести такі спеціальні компетенції: 1) здатність демонструвати знання основ та історії дисципліни; 2) здатність логічно і послідовно викладати знання; 3) здатність професійно здійснювати основні процеси й операції, пов'язані з «життєвим циклом документа». До другого ступеня фахових компетенцій (бакалавр) належать: 1) здатність вникати в контекст (чітке осмислення) нової інформації та надавати їй адекватного тлумачення; 2) уміння демонструвати розуміння логіки і структури дисципліни, зв'язків між її розділами (модулями); 3) здатність розуміти і використовувати методи критичного аналізу і розвитку теорій; 4) здатність ефективно використовувати методику і технологію документально-комунікаційної діяльності, що засвоєні в процесі вивчення дисципліни; 5) здатність оцінювати значення дисципліни для майбутньої професійної діяльності, якість досліджень у даній предметній сфері. Випускники третього рівня (магістр) мають: 1) вивчати предметну сферу бібліотечно-інформаційної діяльності на вищому рівні, засвоюючи новітні методи та техніку (дослідження), знати новітні теорії документології та

їх інтерпретації; 2) критично відстежувати й осмислювати розвиток теорії і практики документно-комунікаційної діяльності; 3) оперувати різними методами дослідження, уміти пояснювати його результати на вищому науковому рівні; 4) бути здатними зробити власний внесок у документально-комунікаційну дисципліну (наприклад, у межах кваліфікаційної магістерської праці), виявляючи творчий підхід; 5) продемонструвати вміння викладати дисципліни документально-комунікаційного циклу у ВНЗ I-II чи III-IV рівнів акредитації або здійснювати управлінську діяльність.

Сформувати цілісну систему підготовки бакалаврів і магістрів бібліотечно-інформаційного профілю можна, на нашу думку, якщо в її основі – два взаємопов’язані підходи – об’єктний і аспектний, котрі використала Г.М. Швецова-Водка для обґрунтування структури документознавства [7, с. 196]. Об’єктний підхід передбачає наявність у змісті навчання таких обов’язкових модулів: документ як джерело інформації та основний засіб соціальної комунікації; окремі види і типи рукописних, друкованих і електронних документів як об’єктів професійної і фахової діяльності бібліотечно-інформаційних кадрів; документні утворення – потоки, масиви, фонди, ресурси, дотичні до функціонування бібліотечного соціального інституту; процеси документально-комунікаційної діяльності, спрямовані на технологічне забезпечення «життєвого циклу» первинного і вторинного документів. Об’єктний підхід можна вважати найпродуктивнішим для пропедевтичних курсів документально-комунікаційного циклу, які слід викладати молодшим спеціалістам або бакалаврам у перші роки їх навчання. Цей підхід можна також використати для побудови першої частини навчальних програм дисциплін документально-комунікаційного циклу, які викладаються на вищих освітньо-кваліфікаційних рівнях – бакалаврам і магістрам.

Аспектний підхід передбачає структурування змісту навчання за такими модулями: теорія, історія, технологія, методика, управління, методологія, інновації, що стосуються як окремих видів і типів документів, документних потоків, масивів, фондів і ресурсів, так і документально-комунікаційної діяльності. Суть аспектно побудованої системи підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів України в умовах ступеневої і безперервної освіти можна подати схематично (рис. 1). Застосування цього підходу створює методологічне підґрунтя для структуризації на науковій основі як окремого курсу, так і системи навчальних дисциплін документально-комунікаційного циклу згідно з вимогами ступеневої підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів, зокрема, і післядипломної освіти.

Рис. 1 - Аспектна структура навчальних дисциплін документально-комунікаційного циклу

Гносеологічний інструментарій об'єктного й аспектного підходів дозволяє побудувати логічну послідовність взаємопов'язаних блоків-модулів пропедевтичної, фундаментальної та спеціальної підсистем у структурі підготовки майбутніх бібліотечно-інформаційних фахівців вищої кваліфікації, визначити інваріантні та варіативні змістові її складові. Пропедевтичний блок підготовки бібліотечно-інформаційних фахівців мають забезпечувати ВНЗ України I-II рівнів акредитації, навчальні плани та програми яких зорієнтовані на кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста. Необхідно запровадити єдиний підхід до змістової складової курсу «Основи документознавства», тематичний план якого має бути розроблений для ВНЗ I-II рівнів акредитації на базі чіткого розмежування його наповнення з навчальною дисципліною «Документознавство»/«Документологія», що викладається на бібліотечно-інформаційних факультетах ВНЗ України III-IV рівнів акредитації та розрахований на кваліфікаційний рівень бакалавра.

Магістерський рівень підготовки бібліотечних працівників передбачає не тільки вільне опанування студентами традиційних та автоматизованих бібліотечних технологій, але й дослідницького інструментарію для теоретичного осмислення документологічних проблем, ефективного їх вирішення, розробки управлінських стратегій оптимізації документаційної діяльності. В умовах інформатизації суспільства бібліотека як базовий документально-комунікаційний інститут у системі соціальної комунікації зазнає значних трансформаційних впливів зовнішнього середовища. Необхідність її швидкого адаптування до радикальних змін інфосфери потребує від магістрів книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії знання теоретико-методологічних засад документології

як фундаментальної узагальнюючої науки про «різноманітні утворення документів, що формують документальну інфраструктуру суспільства».

Сучасний бібліотекар – не лише знавець друкованих видань, але й фахівець нових цифрових технологій, навігатор в електронних ресурсах Інтернету. Зміни у видовій структурі документно-інформаційних ресурсів бібліотек через збагачення їх електронними носіями інформації закономірно зумовлюють утвердження електронного документа як пріоритетного об'єкта практичної й освітньої діяльності. Водночас, у змісті навчання слід, на нашу думку, забезпечити паритет між традиційними й електронними документами і через освітній процес упроваджувати його в професійну практику.

У контексті об'єктно-дисциплінарного й аспектно-дисциплінарного підходів виникає можливість науково обґрунтувати зміст підготовки магістрів освітнього напрямку «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія». Аспектний підхід має бути головним. Магістр – це освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра (спеціаліста) здобув поглиблені знання й набув уміння інноваційного характеру, має творчий досвід їх застосування й здобуття нових знань для вирішення професійних завдань у бібліотечно-інформаційній галузі. Магістри – це майбутня еліта, лідери бібліотечної справи, тому їх знання мають бути вищого рівня. Магістратура передбачає підготовку фахівців для науково-дослідницької, педагогічної та управлінської діяльності. Тому в номенклатурі навчальних дисциплін особливе місце мають посісти ті, предметом вивчення яких є вивчення теорії та методології, актуалізація яких залежить від обраного студентом майбутнього виду професійної діяльності.

Магістерська підготовка, що базується на бакалаврській, спрямовується на:

- знання теоретичних, методологічних засад, а також стратегічного управління документно-інформаційними ресурсами, методів і технологій їх створення, пошуку, відбору, кумуляції, аналітико-синтетичної обробки і зберігання документної інформації, технології забезпечення доступу до електронних ресурсів, типології ринку та реклами інформаційних продуктів і послуг, основних видів баз даних та мережевих ресурсів, моделювання змісту сайтів і просування їх у мережі;
- опанування методики згортання і переробки документної інформації, оперування документно-інформаційними масивами, створення баз даних різноманітних інформаційних ресурсів.

Суттєву роль у досягненні мети цих принципових накреслень щодо формування системи знань, умінь і навичок у системі ступеневої освіти має відіграти, на наш погляд,

компетентісно-діяльнісний підхід до організації самостійної роботи студентів, модульний принцип навчання, бальна оцінка контролю знань та визначення рейтингу студента.

Сформувати систему ступеневої підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів України можна лише базуючись на розгляді її як підсистеми підготовки в системі безперервної освіти. Відомо, що безперервна професійна БІО здійснюється, зазвичай, в таких основних формах: а) підвищення кваліфікації; б) професійна перепідготовка; в) стажування; г) оперативна актуалізація знань завдяки формальним і неформальним освітнім каналам (конференції, семінари, наради, ярмарки ідей, «круглі столи», ділові ігри, майстер-класи, фокус-групи, конкурси, міжнародні освітні й професійно-ознайомчі тури і т.п.). У цьому контексті важливо визначити методологічні засади підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів після закінчення вузу.

Побудову системи безперервної підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів в Україні можна забезпечити, на наш погляд, на основі аспектного підходу (рис. 2). Згідно з моделлю, всі курси документально-комунікаційного циклу за аспектною ознакою умовно поділяються на декілька блоків, які відповідають певному кваліфікаційному рівневі підготовки та рівневі безперервної освіти. У цьому разі молодші спеціалісти вивчають основи документально-комунікаційної діяльності; бакалаври – практично-технологічний блок, а також теорію, історію, оперативне управління; магістри – теоретичні, методологічні аспекти, методика викладання дисциплін документально-комунікаційного циклу, стратегічне управління, інновації. На рівні підвищення кваліфікації вивчаються новітні досягнення методології, історії, технології, управління та інновації. Перепідготовка кадрів залежно від базової освіти може передбачати ознайомлення з основами діяльності, вивчення технології і т.п. При цьому системність слід розглядати як по горизонталі (забезпечення безперервності «життєвого циклу документа» – документостворення, документорозповсюдження, документоопрацювання, документозберігання і документовикористання), так і по вертикалі (довузівська підготовка, навчання у ВНЗ (бакалавр, магістр) і післядипломна освіта).

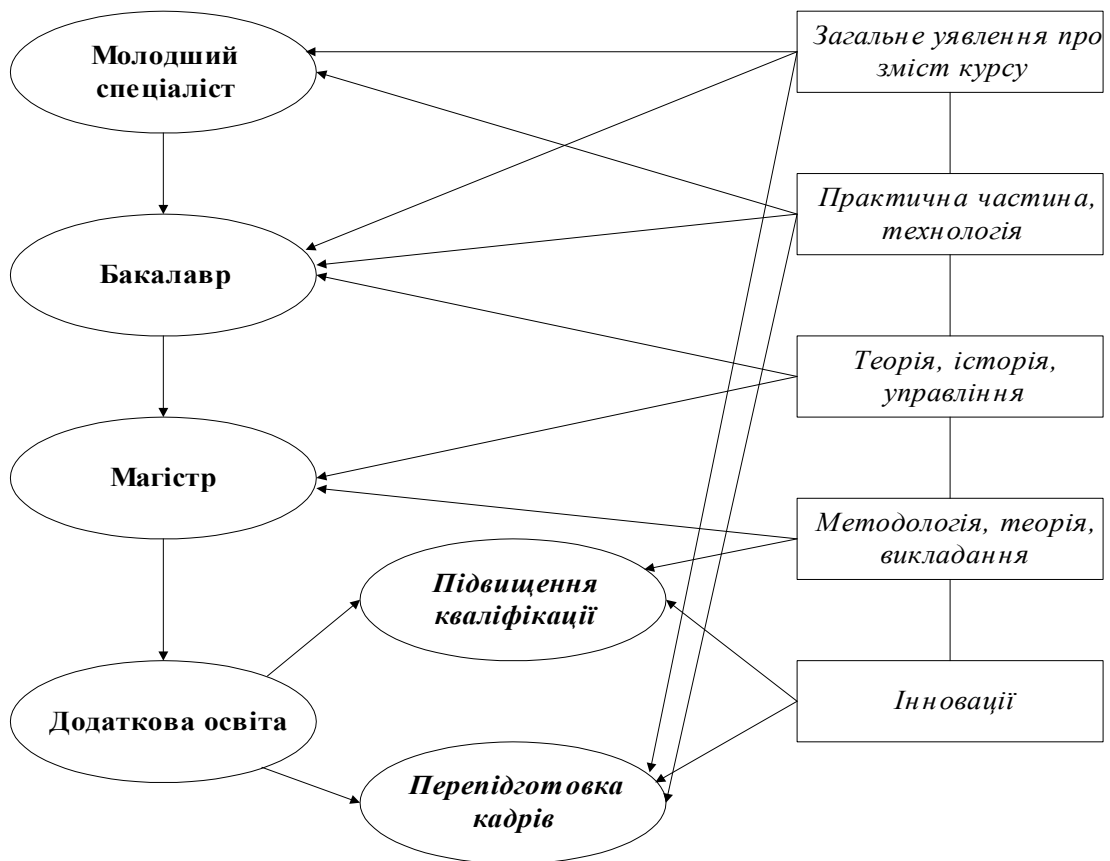

Рис. 2 - Концептуальна модель дисциплін документально-комунікаційного циклу в системі безперервної БіО України

Основним завданням структур післядипломної освіти, на наш погляд, є «інноваціоналізація» знань, умінь і навичок кадрового потенціалу українських бібліотек, компенсаторна функція, успішна реалізація якої дозволить доповнити й оновити підготовку відповідно до сучасних потреб бібліотечно-бібліографічної науки і практики. Це визначає завдання, зміст, основні методологічні принципи, дидактичні особливості, організаційну структуру та форми освітнього процесу. Структура післявузівської освіти – це своєрідне комунікаційне середовище, база для оновлення знань, освоєння нових ідей, концепцій, технологій. Саме тут акумулюється інноваційний бібліотечний досвід і трансформується через освітній процес у професійну практику [3, с. 53].

Щодо змісту післядипломного навчання, то воно має визначатися залежно від вимог часу, сучасних потреб галузі, оновлення структури і змісту навчальних дисциплін документально-комунікаційного циклу. В цьому разі курс «Бібліотечний фонд» для підвищення кваліфікації викладачів ВНЗ слід доповнити новими змістовими модулями: «Електронне фондознавство», «Статистичні методи роботи з електронними документами

в бібліотечній сфері», або Е-метрики, в якому розглядати е-метрики як інструмент аналізу фонду й економічної ефективності використання цифрових і віртуальних бібліотечних ресурсів, що складаються з рефератів, повнотекстових журналів наукових БД, електронних книг тощо. Можна також організувати цикл занять, присвячених поглибленому вивченню сутності, структури і співвідношенню навчальних курсів «Документологія» і «Книгознавство та історія книги»; «Бібліографознавство» й «Аналітико-синтетична обробка документів і т.ін. Слід зважати на те, що для фондознавців, каталогізаторів, аналітиків, комплектаторів, бібліографів оновлення знань щодо вивчення нових стандартів, нових технологій, ознайомлення з новітнім вітчизняним та світовим досвідом має відбуватися раз на п'ять років. Слід особливу увагу приділяти вивченню іноземних мов, у першу чергу англійської, – для вільної роботи в Інтернеті; менеджерській підготовці, яка б включала не тільки соціально-комунікаційні, психологічні, правові, економічні дисципліни, але і стратегічне та оперативне управління, управління персоналом, документаційне забезпечення діяльності бібліотек тощо.

Підсумовуючи, зазначимо, що використання об'єктного й аспектного підходів дає змогу інтегрувати і диференціювати документологічну підготовку молодших спеціалістів, бакалаврів і магістрів бібліотечно-інформаційного профілю. При цьому програма молодшого спеціаліста має ознайомити з основами документологічних знань, умінь і навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності. Бакалаврська програма передбачає здобуття необхідних базових документологічних знань, набуття умінь і навичок для різних видів професійної діяльності; наближає процес навчання до виробничого процесу; включає технологічні, методичні і теоретичні аспекти «життєвого циклу» первинного і вторинного документів як основних об'єктів професійної діяльності; має практичну спрямованість; забезпечує вивчення оперативного управління документними ресурсами. Магістерська програма передбачає здобування, накопичення і творче використання фундаментальних документологічних знань, необхідних у майбутній професійній діяльності; наближає процес навчання до наукового, освітнього й стратегічно-управлінського; забезпечує історичні, теоретичні, методологічні, педагогічні й управлінські напрями документологічної професійної діяльності; орієнтує на актуалізовані пріоритетні напрями професійного забезпечення «життєвого циклу документа» та стратегічне управління документними ресурсами бібліотек. Завданням програми післявузівської освіти є постійне оновлення документологічних знань кадрового потенціалу українських бібліотек, компенсація недостатності професійних знань, умінь і

навичок у даній предметній сфері БЮ у зв'язку з активними процесами модернізації галузі, пов'язаними, перш за все, з появою електронного документа. Характерною особливістю післявузівської освіти є інноваційність.

Запропоновані методологічні підходи уможливають на науковій основі забезпечити послідовність і спадкоємність складової підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів України на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях: молодший спеціаліст – бакалавр – магістр. Вони дозволяють розглядати вузівську ланку як основну в підготовці бібліотечно-інформаційних кадрів, а безперервну освіту – як своєрідне комунікаційне середовище, дієвий інструмент реформування бібліотечної освіти в Україні, своєрідний майдан засвоєння нових ідей, концепцій технологій. Означені цільові орієнтири безперервної підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів визначають майбутні орієнтири, завдання, зміст, основні методологічні засади, дидактичні прийоми, організаційну структуру і форми освітнього процесу як в умовах ступеневої, так і безперервної підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Головки С.И. Специалист: образование, компетентность, новаторство : науч.-практ. пособие / С.И. Головки. – М. : Либерей-Библиформ, 2005. – 144 с.
2. Ільганаєва В.О. Системні зв'язки у вирішенні питань розвитку бібліотечної освіти / В.О. Ільганаєва // Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр. – Х., 2004. – Вип. 12-13. – С. 142-1452.
3. Кушнарєнко Н.М. Бібліотечно-інформаційна освіта: орієнтир на майбутнє / Н.М. Кушнарєнко, А.А. Соляник // Вісн. Кн. палати. – 2002. – № 5. – С. 33-34.
4. Майстрович Т.В. Електронний документ как компонент библиотечного фонда : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 05.25.03 – библиотековедение, библиографоведение и книговедение / Т.В. Майстрович ; Федеральное гос. учреждение «Рос. гос. б-ка». – М., 2005. – 48 с.
5. Низовой Н.А. Борьба за научную истину или за место под солнцем? Научные и нравственные аспекты дискуссии между книговедами и документоведами / Н.А. Низовой // Библиография. – 2006. – № 5. – С. 39-51.
6. Чачко А.С. Библиотекарь – актуальная профессия информационного общества / А.С. Чачко // Вестн. БАЕ. – 2003. – № 1. – С. 70-73.

7. Швецова-Водка Г.М. Документознавство : навч. посіб. / Г.М. Швецова-Водка. – К. : Знання, 2007. – 398 с.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ ТА ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Дербеньова Л.В.

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Стаття присвячена проблемам освіти іноземних студентів в умовах сучасних євроінтеграційних процесів, які забезпечують різнобічний обмін інформації. Підготовка іноземних студентів вітчизняними ВНЗ є пріоритетним напрямом діяльності університетів. У цьому аспекті створення навчально-методичної літератури українською мовою для цієї категорії студентів стає важливою складовою навчального процесу. Основні напрями створення сучасних «мовних» підручників пов'язані з розробкою нових освітніх стандартів, з дослідженням мотивації навчання, описом стратегій засвоєння мови, створенням варіативних моделей навчання.

Ключові слова: освіта, євроінтеграція, комунікація, навчальна література, іноземні студенти.

Сучасна освітня політика надзвичайно актуалізує діяльність одного з ключових елементів інформаційного забезпечення процесу освіти у ВНЗ – вузівську бібліотеку. І не тільки у сучасних інноваційних формах накопичення і подання інформації, але й у формах традиційних. У першу чергу – забезпечення студентів навчально-методичною літературою.

В контексті євроінтеграційних процесів актуалізуються міжнародні контакти, зокрема, збільшується кількість іноземних студентів, які навчаються в українських ВНЗ. Розширюється простір взаємодії, спілкування в галузі навчальної, наукової, духовної, соціокультурної діяльності. Євроінтеграційні процеси забезпечують можливість різнобічного обміну інформацією. У зв'язку з цим виникають нові напрями в освітньому полі України, які забезпечуються бібліотекою.

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу вважає